

Küsitluse kokkuvõte

Suvel 2020 otsustas Eesti Takside Tõuühingu aretustoimkond viia läbi küsitluse taksiomanike seas saamaks aimu meie takside terviseprobleemidest ja üldisest seisukorrast. Tähtajaks esitati 229 taksi andmed – arvestades, et aastas lisandub EKL registrisse 200-250 taksi, võib küsitluses osalenud koerte arvu pidada piisavalt heaks valimiks ja järelduste tegemise aluseks.

Me täname kõiki, kes võtsid aega antud küsimustik täita ja loodame, et see aitab aretusvalikuid tehes kasvatajatel näha suurt pilti ning vastab kutsikahuviliste osas küsimusele, millised probleemid võivad taksi omades ette tulla.

KÜSITLUSE KOKKUVÕTE	1
ÜLDOSA	3
TERVIS	4
ISELOOM	7
VÄLIMIK.....	8
JAHT.....	8

Üldosa

Neist 37 surnud koera, ülejäänud elavate koerte andmed.

Surnud koerte keskmine eluiga oli 12,37 aastat.

Suguline jaotus – 97 isase ja 132 emase koer andmed.

Tõutunnistusega koeri – 178 (77%), tõutunnistuseteta koeri 48 (20%). 3% jäeti märkimata, kas tõukoer või mitte.

Keskmine vanus tõugude kaupa:

	▼ Keskmine vanus
Ei tea täpselt	6,00
Ei tea täpselt / Точно не знаю	6,00
Karmikarvaline kääbustaks / Жесткошерстная карликовая такса	6,67
Karmikarvaline küülikutaks / Жесткошерстная кроличья такса	4,45
Karmikarvaline taks / Жесткошерстная такса	6,69
Lühikarvaline kääbustaks / Гладкошерстная карликовая такса	5,23
Lühikarvaline küülikutaks / Гладкошерстная кроличья такса	3,45
Lühikarvaline taks / Гладкошерстная такса	7,73
Pikakarvaline kääbustaks / Длинношерстная карликовая такса	4,11
Pikakarvaline küülikutaks / Длинношерстная кроличья такса	5,82
Pikakarvaline taks / Длинношерстная такса	6,32
Keskmine	6,31

Tõugude ja tõutute jaotuses oli vastajaid järgmiselt:

Tõutunnistus	Column Labels ▼			
Row Labels	Ei	ei tea	jah	Kokku
Ei tea täpselt			1	1
Ei tea täpselt / Точно не знаю	2		1	3
Karmikarvaline kääbustaks / Жесткошерстная карликовая такса	1		11	12
Karmikarvaline küülikutaks / Жесткошерстная кроличья такса			12	12
Karmikarvaline taks / Жесткошерстная такса			17	17
Lühikarvaline kääbustaks / Гладкошерстная карликовая такса	1		26	27
Lühikarvaline küülikutaks / Гладкошерстная кроличья такса	3		8	11
Lühikarvaline taks / Гладкошерстная такса	31	2	45	78
Pikakarvaline kääbustaks / Длинношерстная карликовая такса	1		8	9
Pikakarvaline küülikutaks / Длинношерстная кроличья такса			11	11
Pikakarvaline taks / Длинношерстная такса	7		38	45
Kokku	46	2	178	226

Tervis

Kaasasündinud vead esinevad 7,86% koertest:

Kaasasündinud vead	
ei ole kaasasündinud vigu / Нет врожденных дефектов	197
midagi muud / Что-то другое	6
nabasong / Пупочная грыжа	6
puuduv munand(id) / Отсутствует яичко(и)	3
südamerike / Порок сердца	1
südamerike / Порок сердца, sabakonks / Залом хвоста	1
valehambumus / Неправильный прикус (blank)	2
Kokku	216

Nahaprobleeme esineb järgmiselt:

	Arv	Osakaal
allergia	16	6,99
muu	14	6,11
käppade lakkumine	5	2,18
karvutud kohad	11	4,80
nahaärritus	16	6,99
Ilma probleemideta	158	6,99

Silmaprobleeme esineb järgmiselt:

Silmahaigused	Arv	Osakaal
Geneetiliselt diagnoositud PRA kandja	5	2,18
Katarakt	3	1,31
Läätse irdumine	2	0,87
PRA	1	0,44
Muu silmahaigus	6	2,62
Kuiv silm	1	0,44
Silmahaigust ei ole esinenud	204	89,08

Hambaprobleeme esineb järgmiselt:

	Arv	Osakaal
hambakivi	82	35,81
murdmine	8	3,49
piimakate eemaldus	9	3,93
parodontiit	9	3,93
puuduvad hambad	2	0,87

Seedimisprobleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	%
Eritoitu nõudev terviseprobleem	12	5,35
IBD või sooltepõletik	4	1,8018018
Isutus rohkem kui 24 tundi	15	6,75675676
Muu soolestikuprobleem	12	5,40540541
Rohkem kui 3 päeva kestev kõhulahtisus	30	13,5135135
Söögitoru laiend	1	0,45045045
Võõraskeha eemaldamine seedetraktist operatsiooni abil	5	2,25225225

Liikumisprobleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	Osakaal
ajutine longe	22	9,61
pikaajaline longe	1	0,44
puusadüsplaasia	2	0,87
küünarnukidüsplaasia	1	0,44
Osaline halvatus, paranes operatsioonita	17	7,42
Osaline halvatus, paranes operatsiooniga	13	5,68
Püsiv, opereerimata hlalvatus	3	1,31
Püsiv ka peale opereerimist	1	0,44

Halvatusprobleemide jagunemine tõukoerte ja tõutute koerte vahel, suhtarvus esitatud andmete vahel:

tõuta	tõukoerad
9	22
47	175
19%	13%

Südameprobleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	%
Endokardoos / Эндокардиоз	1	0,44
Koeral ei ole olnud südamehaigusi	170	74,24
Südame kahinad, nõ klapiuga	16	6,99
Südame laienemine	5	2,18

Hingamisprobleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	%
Hingamisprobleemid pikemal liikumisel (hingeldab, ei jaksa)	2	0,87
Hingamispuudulikkus	4	1,75
Kennelköha	45	19,65
Kennelköha / Кеннель-кашель (вольерный кашель)	31	13,54
Kopsupõletik	1	0,44
Muu hingamisteede haigus	2	0,87
Norskamine	28	12,23

Kuseteede probleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	%
Muu kuseteede haigus	6	2,62
Neerukivid	4	1,75
Põiepõletik /neerupõletik	13	5,68

Paljunemisega seotud probleeme on esinenud järgmiselt:

	Arv	%
Ebaregulaarne jooksuaeg	3	1,31
Emane ei lase loomulikult paaritada	3	1,31
Eesnäärme probleemid	3	1,31
Emakapõletik, mädaemakas	8	3,49
Keisrilõikus	9	3,93
Piimanäärme kasvajad	18	7,86
Valetiinus	30	13,10
Emane ei tunne huvi kutsikate vastu	2	0,87
Isane ei tunne huvi emaste vastu	1	0,44
Ei jää tiineks	3	1,31
Liiga väike paarituseks	1	0,44

Muud käsitlemata terviseprobleemid:

	Arv	%
Epilepsia	3	1,31
Kurtus	3	1,31
Epilepsia sarnased atakid	4	1,75
Dementia	1	0,44
Insult	2	0,87
Muu maksahaigus	1	0,44
Pankreatiit	1	0,44
Diabeet	1	0,44
Cushings sündroom	1	0,44
Kilpnäärme ala/ületalitus	1	0,44

Kasvajaid on esinenud 39 taksil ja kasvajakasvaja jagunevad liigiti järgmiselt:

	Arv	%
Healoomuline	5	2,18
Halvaloomuline	4	1,75
Näopiirkonnas	6	2,62
Jalgadel	2	0,87
Kõhul	2	0,87
Lümfides	1	0,44
Luuvähk	1	0,44
Neerukasvaja	1	0,44
Maksakasvaja	1	0,44
Rasvkasvaja	2	0,87
Põrna hemangioom	1	0,44
Piimanäärmetes	15	6,55
Kokku	41	17,90

Iseloom

Küsitluse käigus küsisime ka iseloomuprobleemide kohta, kokku on iseloomuprobleeme 45% taksidest, neist mitmetel korraga rohkem kui üks probleem:

	Arv	%
Agreesiivsus inimeste suhtes	11	4,80
Agreesiivsus teiste koerte suhtes	23	10,04
Ettearvamatu käitumine	9	3,93
Üksindusahistus	12	5,24
Isane kargab kõike	7	3,06
Ei pea puhtust sisetingimustes	11	4,80
Muu käitumishäire	9	3,93
Argus	27	11,79
Umbuslikkus võõraste vastu	53	23,14

Välimik

Küsisime ka vastanud takside edukust näitustel:

	Arv	%
CIB/CIE	33	14,41
ei ole osalenud näitustel	30	13,10
EST CH	55	24,02
on osalenud vaid Match Showl	3	1,31
SERT	23	10,04
SP	11	4,80
VH	7	3,06

14,41% vastas, et nad ei ole käinu näitustel või on käinud ainult match showl. Selle punkti jättis vastamata 29%, seega võib oletada et ka neile koertel puudus tulemus näituselt (kokku 33%).

Jaht

Küsisime ka jahikatsetel ja reaalses jahis osalemise kohta:

	Column2	Column3
	Arv	%
Kasutusel jahikoerana	13	5,68
Kogemus puudub	70	30,57
Ei taha, et taks jahiga tegeleks	45	19,65
Kohtunikuta verejälg	13	5,68
Kohtunikuga verejälg alla 24h	44	19,21
Kohtunikuga verejälg üle 24h	24	10,48
Kunsturg siibriga	55	24,02
Kunsturg, siibrita	22	9,61
Metsseakatse	10	4,37
Looduslik urg	9	3,93
Ajukatse	3	1,31

NB! Üks koer võis osaleda mitmel katsel ning on ka üks juhus, kus märgitud on, et koeral on katsena looduslik urg aga kogemus puudub. Seega kokku summeerida ridu siin ei tasu, see ei näita tulemust. Vastas sellele punktile 192 koeraomanikku, 37 jättis vastamata.